

Innst. 405 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 133 S (2012–2013)

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til ratifikasjon av protokoll av 14. oktober 2005 til konvensjon av 10. mars 1988 om bekjempelse av ulovlige handlinger mot sikkerheten ved skipsfart og protokoll av 14. oktober 2005 til protokoll av 10. mars 1988 om bekjempelse av ulovlige handlinger mot sikkerheten ved faste plattformer plassert på kontinentalsokkelen

Til Stortinget

Sammendrag

Under den internasjonale sjøfartsorganisasjon (International Maritime Organization – IMO) ble det i 2005 vedtatt protokoll av 14. oktober 2005 til Konvensjon av 10. mars 1988 om bekjempelse av ulovlige handlinger mot sikkerheten ved skipsfart (Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation – SUA-konvensjonen 1988) (Skipsfartsprotokollen 2005).

SUA-konvensjonen er ikke bare en konvensjon om sikkerheten ved skipsfart, men også en av FN's anti-terrorkonvensjoner. Skipsfartsprotokollen 2005 har som formål å styrke SUA-konvensjonen som et anti-terrorinstrument ved å utvide listen over handlinger statspartene er pålagt å kriminalisere. Dette dreier seg om terrorhandlinger med tilknytning til skipsfart samt nye straffebestemmelser mot spredning av masseødeleggelsesvåpen og materiale som kan brukes til utvikling av slike våpen. Det ble også etablert et regime for bording av skip ved mistanke om overtredelse av noen av straffebestemmelsene i protokollen.

Det ble også vedtatt en revisjonsprotokoll (Plattformprotokollen 2005), om bekjempelse av ulovlige

handling mot sikkerheten ved faste plattformer plassert på kontinentalsokkelen (Plattformprotokollen 1988). Revisjonen av denne protokollen styrker den som et anti-terrorinstrument ved å ta inn ytterligere straffebestemmelser mot terrorhandling med tilknytning til faste plattformer plassert på kontinentalsokkelen. Protokollene trådte i kraft 28. juli 2010.

Norge undertegnet protokollene 14. februar 2006 med forbehold om ratifikasjon. Det foreslås at Norge nå ratifiserer protokollene. Gjennomføring av Skipsfartsprotokollen 2005 krever lovendring. I tillegg antas protokollene å være av særlig viktighet. Stortingets samtykke til ratifikasjon av protokollene er derfor nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Etter terroranslagene mot USA 11. september 2001 ble det tatt initiativ til revisjon av SUA-konvensjonen 1988 og Plattformprotokollen 1988. Norge deltok aktivt i forhandlingene om protokollene, og fikk godt gjennomslag for nasjonale posisjoner i det endelige forhandlingsresultatet. Fra norsk side var ivaretagelse av flaggstatsprinsippet viktig, herunder at skip ikke skal kunne bordes eller ransakes av andre konvensjonsparter uten flaggstatens uttrykkelige tillatelse. Videre ble det lagt vekt på at erstatningsreglene ble utformet så klart som mulig og ble vide nok til å kunne dekke enhver form for tap som følge av bordingsaksjoner mot skip. Det var også avgjørende at rettssikkerheten ble ivaretatt ved utformingen av de nye straffebestemmelsene, ved at disse ble utformet så klart og tydelig som mulig og ikke ble uforholdsmessig vidtgående.

Etter en gjennomgåelse av straffeloven 1902 slik den lyder etter siste endringslov 22. juni 2012 nr. 52, og i lys av forslag om endringer i straffeloven 1902 § 147 a i Prop. 53 L (2012–2013), legger Justis- og beredskapsdepartementet til grunn at norsk rett

tilfredsstillende de materielle kriminaliseringsforpliktelsene som følger av skipsfartsprotokollen 2005 og plattformprotokollen 2005.

Norsk påtalemyndighet kan ikke uten særskilt lovhjemmel gi andre staters myndigheter tillatelse til å bruke tvangsmidler som følger av den norske straffeprosessloven overfor et norsk skip. Forslag til ny § 4 a i straffeprosessloven er fremmet i Prop. 132 L (2012–2013) om endringer i straffeprosessloven (regler om bording av skip for å bekjempe terrorhandlinger til sjøs m.m.). Nærmere regulering av påtalemyndighetens kompetanse vil bli inntatt i påtaleinstruksen.

Bestemmelsen om erstatning er foreslått inntatt i straffeprosessloven som ny § 446 a, jf. ovennevnte Prop. 132 L.

Norge har en vesentlig interesse både i å styrke det folkerettslige grunnlaget for å bekjempe terrorisme som involverer skipsfarten, og i å styrke det internasjonale samfunnets evne til å bekjempe spredning av masseødeleggelsesvåpen. Protokollene regulerer på en god måte områder som er viktige for Norge.

Justis- og beredskapsdepartementet tilrår derfor at protokollene ratifiseres. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Tore Hagebakken, Sigvald Oppebøen Hansen, Anna Ljunggren og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kielland Asmyhr, Ulf Leirstein, Åse Michaelsen og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, ser viktigheten av at Skipsfartsprotokollen

2005 og Plattformprotokollen 2005 nå ratifiseres, da dette vil styrke rettsikkerheten ved at disse protokollene ble utformet så klart og tydelig som mulig og ikke er uforholdsmessig vidtgående. Norge deltok aktivt i forhandlingene om protokollene, og fikk godt gjennomslag for nasjonale posisjoner i det endelige forhandlingsresultatet.

Komiteen viser til at Norge undertegnet protokollene 14. februar 2006 og at disse nå ratifiseres. Gjennomføring av Skipsfartsprotokollen av 2005 krever lovendring, og det vises til Prop. 132 L (2012–2013). Komiteen anbefaler at Stortinget gir sitt samtykke til ratifikasjon av protokollene i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Merknader fra utenriks- og forsvarskomiteen

Komiteens utkast til innstilling ble 28. mai 2013 oversendt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse. Utenriks- og forsvarskomiteen opplyste i brev av 29. mai 2013 at de sluttet seg til justiskomiteens innstilling og ikke hadde ytterligere merknader.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i ratifikasjon av protokoll av 14. oktober 2005 til konvensjon av 10. mars 1988 om bekjempelse av ulovlige handlinger mot sikkerheten ved skipsfart og protokoll av 14. oktober 2005 til protokoll av 10. mars 1988 om bekjempelse av ulovlige handlinger mot sikkerheten ved faste plattformer plassert på kontinentalsokkelen.

Oslo, i justiskomiteen, den 4. juni 2013

Per Sandberg

leder

Åse Michaelsen

ordfører